

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila a JUDr. Jaromíra Klepše ve věci

žalobkyně: **JUDr. E. D. J.**
zastoupena advokátkou Mgr. Lenkou Balkovou
sídlem Nekázanka 888/20, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**
sídlem Mariánské náměstí 2/2, 110 01 Praha 1

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, spočívajícím v jeho postupu při vyřízení žalobkyniny stížnosti z 24. 8. 2020

takto:

- I. Žaloba v části, kterou se žalobkyně domáhá toho, aby soud **určil**, že zásah žalovaného do práv žalobkyně spočívající v neprovedení správního řízení o její stížnosti z 24. 8. 2020, kterou podala jako pacientka proti poskytovateli zdravotních služeb – Ústavu pro péči o matku a dítě, a dále zásah žalovaného spočívající v nevydání správního rozhodnutí podle správního řádu postupem podle § 96 zákona o zdravotních službách o uvedené stížnosti, namísto nějž 10. 11. 2021 byla vydána Informaci o výsledku šetření Úřadu pro ochranu osobních údajů č. j. MHMP 1809316/2021, sp. zn. S-MHMP 153538/2021, jsou nezákonnými postupy,
se odmítá.
- II. Žaloba v části, kterou se žalobkyně domáhá toho, aby soud **nařídil** žalovanému, aby provedl správní řízení o její stížnosti z 24. 8. 2020 proti poskytovateli zdravotních služeb – Ústavu pro péči o matku a dítě, aby toto řízení provedl jako řízení o žádosti ve smyslu § 44 správního řádu a aby ve věci vydal správní rozhodnutí podle správního řádu postupem podle § 96 zákona o zdravotních službách,
se odmítá.
- III. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně podala žalovanému 26. 8. 2020 stížnost podle § 93 odst. 1 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, a to jako pacientka proti

postupu poskytovatele zdravotních služeb – Ústavu pro péči o matku a dítě (dále jen „Ústav“) – při poskytování zdravotních služeb. Vytýkaný postup spočíval v tom, že při gynekologické operaci konané 4. 6. 2013 byl bez žalobkynina souhlasu a vědomí pořízen a následně uchován videozáznam jejích intimních tělesných partií.

2. Žalobkyně popsala, že žalovaný při vyřizování její žádosti opatřil postupně dvě stanoviska Ministerstva zdravotnictví, která byla vzájemně protichůdná (zatímco první bylo pro žalobkyni příznivé, druhé nikoli), požádal o vyjádření k následně přijatým opatřením Ústav, dvakrát informoval žalobkyni o stavu řešení stížnosti, a nakonec 10. 11. 2021 vydal pod č. j. MHMP 1809316/2021 přípis nazvaný „Informace o výsledku šetření Úřadu pro ochranu osobních údajů“, v němž konstatoval, že pořízení audiovizuálního záznamu bylo nezbytné k poskytnutí kvalitní a bezpečné zdravotní péče a že zákon o zdravotnických službách neobsahuje přestupek ve vztahu k audiovizuálnímu záznamu, pro jehož spáchání by bylo možné zahájit s Ústavem přestupkové řízení. Nakonec žalovaný odkázal žalobkyni s případnými nároky plynoucími z újmy na zdraví na civilní soudní řízení.
3. S těmito právními závěry žalobkyně v žalobě polemizuje domnívající se, že pořízení audiovizuálního záznamu nemělo oporu v právních předpisech a že Ústav se svým jednáním dopustil přestupku podle § 117 odst. 3 písm. e) zákona o zdravotních službách. Kromě toho žalovaný porušil její práva tím, že o stížnosti nevedl řízení o žádosti ve smyslu § 44 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a také o ní nevydal správní rozhodnutí, proti němuž by se žalobkyně mohla bránit správní žalobou, nýbrž její stížnost odbavil toliko jako podnět. Kromě toho trvalo vyřízení stížnosti déle, než stanoví zákon, a postup žalovaného byl vadný i v dalších ohledech.
4. Soud se musel v první řadě zabývat tím, zda lze žalobu ve správním soudnictví vůbec věcně projednat. Podle § 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), ve správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným tímto zákonem a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a rozhodují v dalších věcech, v nichž tak stanoví tento zákon. Nezbytným předpokladem jakékoli správní žaloby tak je alespoň minimální dotčení sféry žalobcových veřejných subjektivních práv.
5. V tomto ohledu je stěžejní povaha úkonu správního orgánu, jímž byla vyřízena stížnost podle § 93 zákona o zdravotních službách. Tou se zabýval NSS v rozsudku č. j. 2 As 41/2014-47 ze 17. 9. 2014, v němž naznal, že „[p]ředmětem stížnostního řízení dle citovaného zákona není rozhodování o právech a povinnostech podatele stížnosti, ale jde o prošetření skutečností ve stížnosti uvedených, přičemž zákon stěžovateli v souvislosti s vyřizováním jeho stížnosti nesvěřuje žádná konkrétní procesní oprávnění. Výsledkem stížnostního řízení je pak zjištění, zda při poskytování zdravotních služeb nebo činností s tím souvisejících bylo shledáno pochybení dotýkající se práv nebo povinností pacienta. V případě pozitivního zjištění pak správní orgán uloží poskytovateli nápravná opatření nebo podá podnět příslušnému orgánu či komoře, zjistí-li takové pochybení zdravotnického pracovníka, který je členem komory [§ 96 odst. 1 písm. b) zákona o zdravotnických službách]. Ani jedna z uvedených alternativ se nedotýká veřejných subjektivních práv stěžovatele.“ (Podtržení doplněno).
6. Uplatnění této stížnosti NSS výslovně připodobnil ke stížnosti podle § 175 správního řádu a k pouhému podnětu, jehož možný důsledek (uložení nápravných opatření, případně podání podnětu příslušnému orgánu) závisí na posouzení tohoto podání správním orgánem, a stěžovatel tak nemá právní nárok na jeho kladné vyřízení. NSS proto

konstatoval, že „[k] zásahu do subjektivních práv stěžovatele samotným vyřízením jeho stížnosti dojít nemohlo, neboť nesvědčí-li stěžovateli veřejné subjektivní právo na provedení určitého opatření nebo na zahájení určitého řízení, nemůže být dotčen ani sdělením, že správní orgán pro takový postup neshledal důvody. Žalobou napadený přípis žalovaného je tedy třeba považovat za pouhé sdělení výsledku přezkumu stěžovateli, které není způsobilé se jakkoliv negativně projevit v jeho právní sféře; jeho práva a povinnosti zůstávají zcela nedotčeny.“ Na podporu tohoto závěru odkázal NSS na své rozsudky č. j. 7 As 55/2007-71 ze 14. 2. 2008 a č. j. 5 As 43/2012-4 z 29. 11. 2012. (Podtržení doplněno).

7. Situace v nynější věci je v podstatě totožná jako ve věci posuzované citovaným rozsudkem NSS, jež skončila odmítnutím žaloby správním soudy. Jediný zásadní rozdíl spočívá v tom, že nynější žalobkyně nebrotí proti vyřízení své žádosti žalobou proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s., nýbrž žalobou na ochranu před nezákonným zásahem podle § 82 a násl. s. ř. s.
8. Naposled uvedeným žalobním typem se může každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
9. Zároveň platí, že aby bylo možno přistoupit k meritornímu přezkumu tvrzeného zkrácení na žalobkyniných právech, musí být takové zkrácení myslitelné, tedy alespoň hypoteticky možné (srov. rozsudek NSS č. j. 1 As 202/2018-33 z 10. 1. 2019, bod 25). Rozšířený senát NSS v rozsudku č. j. 7 As 155/2015-160 z 21. 11. 2017 upřesnil, že „pokud je zjevné a nepochybné, že jednání popsané v žalobě nemůže být vzhledem ke své povaze, povaze jeho původce či jiným okolnostem ‚zásahem‘ ve smyslu legislativní zkratky v § 84 s. ř. s., i kdyby byla tvrzení žalobce pravdivá, musí být taková žaloba odmítnuta podle § 6 odst. 1 písm. a) s. ř. s., jelikož chybí podmínka řízení spočívající v přípustitelném (plausibilním) tvrzení nezákonného zásahu.“ Tento rozsudek byl posléze zrušen Ústavním soudem, ale nikoli pro nesprávnost citovaného právního názoru; na ten naopak navázala další judikatura správních soudů (srov. rozsudek NSS č. j. 1 As 202/2018-33 z 10. 1. 2019, bod 27).
10. Jelikož způsob vyřízení stížnosti není způsobilý jakkoli se projevit v žalobkynině právní sféře – nijak se nedotýká ani jejích hmotných, ani procesních práv –, není myslitelné, aby mohl představovat zásah ve smyslu § 82 s. ř. s. V tomto ohledu jde o obdobnou situaci jako v případě podnětu k zahájení správního (na příklad přezkumného) řízení – k němuž NSS stížnost dle § 93 zákona o zdravotnických službách ostatně výslovně připodobnil –, proti jehož vyřízení také nelze brojit zásahovou žalobou (srov. rozsudek NSS č. j. 7 As 270/2020-28 z 11. 3. 2021).
11. Žalobkynin poukaz na rozsudek rozšířeného senátu NSS č. j. 6 As 108/2019-39 z 26. 3. 2021 je naprosto nepřiléhavý. Toto rozhodnutí sice připouští, aby v určitých případech bylo možné bránit se žalobou na ochranu před nezákonným zásahem proti faktické nečinnosti správního orgánu, která spočívá v nezahájení správního řízení (v daném případě řízení o odstranění stavby). Taková nečinnost však může být nezákonným zásahem výlučně ve vztahu k tomu, jehož veřejná subjektivní práva jsou touto nečinností dotčena. To však není případ žalobkyniny stížnosti, jak soud shora vyložil. Sam NSS výslovně uvedl, že „žalobní legitimaci pro podání zásahové žaloby nemá ten, kdo by se nemohl bránit žalobou proti rozhodnutí podle § 65 odst. 1 s. ř. s., které eventuálně z takto započatého

správního řízení může vzejít [...]. Například poškozený se tak nemůže domáhat zahájení přestupkového řízení proti podezřelému z přestupku, neboť poškozený či jiné osoby odlišné od obviněného nemohou napadat výrok správního rozhodnutí týkající se viny či sankce, včetně výroku o zastavení řízení o přestupku. Posouzení viny a případné uložení sankce v rámci správního trestání se totiž odehrává výlučně ve vztahu státu a obviněného. Třetí osoba (ať již je touto osobou jiný obviněný, poškozený nebo jiná osoba) nemá subjektivní právo domáhat se zahájení řízení o správním deliktu s jiným subjektem nebo požadovat uznání jeho viny [...].“

12. Nad rámec nezbytného odůvodnění soud podotýká, že stížnost podaná podle § 93 odst. 1 zákona o zdravotních službách musí směřovat proti postupu poskytovatele zdravotních služeb, v tomto případě Ústavu, který musí stížnost vyřídit jako první příslušný orgán. Teprve v případě, že stěžovatel s jejím vyřízením nesouhlasí, může podat stížnost správnímu orgánu, v tomto případě žalovanému.
13. Jelikož vyřízení žalobkyniny stížnosti připsím žalovaného č. j. MHMP 1809316/2021 z 10. 11. 2021 z povahy věci nemůže být zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s., jedná se o neodstranitelný nedostatek podmínek řízení, pro který soud žalobu podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl.
14. Pokud se žalobkyně domnívá, že jednáním poskytovatele zdravotních služeb utrpěla újmu, může se (za předpokladu dodržení zákonných podmínek) případné náhrady materiální i nemateriální újmy domáhat cestou civilní žaloby.
15. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 3 věty první s. ř. s. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 26. ledna 2022

JUDr. Ing. Viera Horčicová
předsedkyně senátu